

1 Kultúra a samospráva

Na komunálnej úrovni je obec zodpovedná za zabezpečenie funkcií kultúry; za plnenie vzdelávacích a oddychových potrieb obyvateľov. Obec je garantom podmienok pre rozvoj a prezentáciu miestnej kultúry, vytvára priestor pre kvalitný kultúrny život obyvateľov aj tým, že im ponúkne vhodné podmienky a široký výber kultúrno – spoločenských podujatí. Pre zmapovanie plnenia týchto funkcií samosprávou slúži Informatívna správa o aktivitách v oblasti kultúry, ktorá poskytuje údaje o kultúrno – spoločenskom dianí v meste za uplynulý rok.

2 Subjekty v oblasti kultúry v Bánovciach nad Bebravou

V Bánovciach nad Bebravou sú kultúrne aktivity zabezpečené množstvom organizácií pôsobiacich na pôde mesta. Mesto samotné tieto aktivity zabezpečuje najmä prostredníctvom Mestského kultúrneho strediska. Mestské kultúrne stredisko je podľa Zákona č. 61/2000 o osvetovej činnosti Z. z. osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Je to kultúrna inštitúcia s regionálnou pôsobnosťou, ktorej zriaďovateľom a jediným vlastníkom je mesto Bánovce nad Bebravou. Inštitúcia bola založená v roku 1994. Vykonáva činnosti stanovené v Zakladateľskej listine, ktoré majú funkciu najmä kultúrno - výchovnú, vzdelávaciu a informačno – dokumentačnú, čím buduje kultúrne povedomie a vychováva ku kultúre všetky vekové kategórie.

Kultúrny život v meste dotvára svojou činnosťou aj Bánovské kultúrne centrum (Knižnica L. Štúra). Je príspevkovou organizáciou mesta Bánovce nad Bebravou a bola založená 1. mája 2011 zriaďovacou listinou schválenou uznesením MsZ č. 60/2011. Táto organizácia je kultúrnym, výchovným a osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Zabezpečuje činnosť mestskej knižnice. Hlavné činnosti Bánovského kultúrneho centra sú vymedzené v Zákone č. 183/2000 Z. z. o knižniciach. Knižnica získava, spracováva a uchováva univerzálny knižný fond, poskytuje komplexné knižničné, informačné a bibliografické služby, vrátane miestnych a regionálnych informácií.

2.1 Školské organizácie, ktoré sa svojou činnosťou zúčastňujú na kultúrnom živote mesta

Na kultúrnych podujatiach mesta sa vo významnej miere podieľajú aj školské organizácie, a to organizačne, ale aj obsahovo. Ide najmä o Základnú umeleckú škola Dezidera Kardoša a Centrum voľného času, ktoré nielen organizujú samostatne kultúrne podujatia pre verejnosť, ale podieľajú sa na mnohých kultúrnych podujatiach ako spoluorganizátori. Kultúrne aktivity, ako napríklad výstavy a koncerty, realizujú aj dve súkromné základné umelecké školy Ars Akademy a Muzeta.

2.2 Záujmové organizácie, umelecké telesá a jednotlivci venujúci sa kultúrnym aktivitám

V Bánovciach nad Bebravou pôsobí občianske združenie ŽI:VA, ktoré organizovalo aj v roku 2020 rôzne podujatia (koncerty, debaty s osobnosťami, podujatia pre deti a pod.). Na niektorých z nich aktívne spolupracuje aj s MsKS, o. i. sa v priestoroch o. z. ŽI:VA uskutočňujú premietania Filmového klubu Kassandra, ktorý pôsobí pri MsKS. Priestory kultúrneho centra boli využité aj počas online podujatí organizovaných mestom aj jeho organizáciami (Živá

knižnica, Mikuláš, zapalovanie adventných sviec). Súčasťou kultúrneho života je aj ochotnícky divadelný súbor BÁPoDi, ktorý v roku 2020 uviedol novú divadelnú hru Mars 2020. V Bánovciach pracujú štyri folklórne súbory FS Drienovec, FS Bebran, ktoré sa aktívne zúčastňujú kultúrneho a spoločenského života. Aktívny je aj FS Tatrovák senior a FS Drienovček, fungujúci pod Centrom voľného času. Pod Mestským kultúrnym strediskom pracuje Fotoklub Rokoš, združenie amatérskych fotografov. Súčasťou kultúrnej platformy je aj Ateliér Hlavina a jednotliví umelci z rôznych umeleckých oblastí, s ktorými organizátori kultúrnych podujatí spolupracujú.

2.3 Záujmové organizácie, ktoré organizujú spoločenské podujatia

Kultúrny a spoločenský život dotvárajú aj rôzne spoločenské podujatia organizované nielen mestom samotným, ale aj mnohými záujmovými organizáciami a občianskymi združeniami. Ide najmä o Združenie obcí Bánovecko, Kluby dôchodcov, Jednotu dôchodcov, miestne organizácie Matice slovenskej, Slovenského červeného kríža, Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Klub slovenských turistov, Zbor pre občianske záležitosti pri MsZ, cirkvi, materské centrum a ďalšie občianske združenia či neziskové organizácie.

Mesto ďalej zabezpečuje aktivity v oblasti kultúry a spoločenského života v štyroch mestských častiach a to najmä prostredníctvom občianskych výborov a miestnych spolkov.

3 Aktivity v kultúre v roku 2020

Rok 2020 sa v oblasti kultúry vymykal akýmkoľvek doteraz zaužívaným štandardom. Pandémia a obmedzenia s ňou súvisiace prakticky zastavili celý spoločensko kultúrny život, organizátori kultúrnych podujatí sa museli prispôbiť aktuálnej situácii a zrušiť, preložiť, resp. zmeniť koncept podujatí a zapojiť moderné technológie.

V Bánovciach nad Bebravou bolo mnoho plánovaných kultúrnych podujatí odložených, resp. zrušených. V roku 2020 sa podarilo uskutočniť predovšetkým tieto (organizované mestom, resp. jeho organizáciami):

- Premietania filmov v rámci Filmového klubu Kassandra
- Koncert kapely Kašubovci
- Piatky pre deti - predstavenia pre deti – dve predstavenia odohrané naživo v MsKS v mesiacoch január (Divadlo zo šuflíka: O kocúrovi a pyšnej hviezde) a február (Divadlo Oskar: Škaredé káčatko), jedno predstavenie odohrané online a v BTV v mesiaci november (Divadlo na hojdačke: Žabí kráľ)
- Fašiangový sprievod a zábava – spoluorganizátor FS Drienovec
- Cestovateľský festival Hory cesty ľudia – hlavný organizátor KST Bánovce nad Bebravou
- Festival cestovateľských filmov Expedičná kamera
- Villa Ben – festival stredovekej kultúry
- Kultúrne leto - osem koncertov na troch rôznych miestach, vystúpili najmä domáci interpreti za minimálny honorár
- Divadelné predstavenie Klimaktérium

- Koncert kapely Progres
- Advent v kine: premietanie filmov v rámci Filmového klubu Cassandra
- Mikulášska súťaž – mikulášska hra pre deti s využitím mobilnej aplikácie Actionbound, odmenou bolo stretnutie s Mikulášom na živo, zapojilo sa 34 detí vo veku od 2 – 12 rokov
- Trojkraľový koncert – prezentácia tvorby žiakov ZUŠ DK v BTV
- online: *Vám, jedine vám* - koncert pre seniorov,
Spomienka na Nežnú - koncert pri príležitosti 31. výročia Nežnej revolúcie,
Zapaľovanie adventných sviec – štyri stretnutia s osobnosťami spoločenského života
Živá knižnica – podujatia na propagáciu čítania

Od jesene sa podujatia MsKS a knižnice vysielali naživo online cez kanál youtube, vo vysielaní Bánovskej televízie a postupne aj na sociálnych sieťach Facebook a Instagram, ktoré sú viac interaktívne a diváci mohli zasielať otázky priamo pod video. Sledovanosť bola veľká, vzhľadom k novým možnostiam sledovania podujatí. Uvádzame aj príklady v prípade besied v rámci Živej knižnice:

- youtube.com – Dorota Nvotová: 367 divákov, Ondrej Sokol 230 divákov (porovnanie so 14. zasadaním MsZ: 401 divákov)
- Facebook Mestskej knižnice: 694 divákov (Ráno: 327, poobede: 367), dosah 1632 sledovateľov (896+736)

3.1 Spoločenské podujatia

Špecifické miesto majú v kultúrno – spoločenskom živote mesta spoločenské podujatia orientované na rôzne skupiny obyvateľov. Organizujú ich rôzne záujmové združenia ale aj mesto a občianske výbory mestských častí. V roku 2020 sa podarilo uskutočniť najmä tieto:

- Ples Združenia obcí Bánovecko
- Mestské oslavy SNP

V mestských častiach:

- Karneval na korčuliach
- Fašiangové sprievody a zábavy
- Hodové posedenie
Zapaľovanie adventných sviec
- Novoročné stretnutie
- Oslavy Medzinárodného dňa žien
- Stavanie mája
- Diskotéka pre deti spojená s opekačkou
Mikulášske podujatia

4 Propagácia a informovanosť verejnosti o kultúrno – spoločenských podujatiach

Ponuka kultúrnych podujatí v roku 2020 bola z objektívnych príčin zjavne obmedzená. Napriek tomu je stálou snahou kompetentných subjektov v oblasti kultúry zostavovať ju tak, aby oslovila široké škály publika. Ide o veľmi podrobnú a cieľavedomú prácu, tvorenú s dostatočným predstihom a dôkladným naplánovaním s ohľadom na záujmy verejnosti a charakter konkrétnej organizácie. Obmedzenia súvisiace s hromadnými podujatiami menili kalendár kultúrnych podujatí priebežne počas celého roka. O to dôležitejšia sa javila propagácia a komunikácia s publikom. Okrem vlastnej iniciatívy organizátorov boli podujatia propagované aj prostredníctvom Bánovských novín, plagátov, regionálnej televízie, rádia, mestského rozhlasu a najčastejšie prostredníctvom internetu (o. i. webové sídlo mesta, Mestského kultúrneho strediska, webový portál nicsatunedeje.sk a sociálne siete). O uskutočnených podujatiach sú obyvatelia mesta informovaní najmä prostredníctvom regionálnych novín a televízie, ale aj internetu, ktorý poskytuje takmer neobmedzený priestor napr. na zverejnenie dokumentačného fotografického a video materiálu.